

Corona

Al een aantal weken volgden we het nieuws uit Nederland op de voet. De uitbraak van de COVID-19 pandemie, de schrikbarende snelle verspreiding in Nederland. In Rwanda werden er alvast maatregelen genomen. Er werden al berichten verspreid over het belang van handen wassen en afstand houden voor het virus ons had bereikt. Een ervaring die we al eerder hebben gehad.

Vorig jaar brak in buurland DR Congo een nieuwe Ebola-epidemie uit. Langzaam kwam deze dodelijke ziekte dichterbij. En ook toen werd er in Rwanda een campagne gestart om handen te wassen en te desinfecteren, afstand te houden van andere mensen en vooral geen handen te schudden. Op een gegeven moment bereikte de ziekte Goma, een grote stad aan de noordkant van het Kivumeer. Elke dag zien we vanuit ons huis de boot vanuit Goma aankomen in Bukavu, de stad die direct aan Cyangugu grenst aan de zuidkant van het meer. Op een gegeven moment hoorden we dat er een boot was tegengehouden omdat er mogelijk besmette mensen aan boord waren. En toen kwam er een bericht dat er iemand was overleden aan Ebola op een afstand van slechts 30 kilometer. We merkten dat de angst bij mensen oplaaide en er veel nepnieuws werd verspreid. Maar het viel gelukkig mee en het leven ging weer min of meer door.

Zo ging het nu ook lange tijd. De campagne tegen Ebola ging eigenlijk naadloos over in de campagne tegen Corona. We leefden op afstand mee met de landen waar het virus losbrak en baden in de kerk voor de landen waar het virus opdook, ook voor Nederland. Maar verder ging het leven met dezelfde alertheid als voor Ebola door. Tot we zaterdag 14 maart het nieuws hoorden dat het eerste Coronageval in Rwanda was geconstateerd. Het ging om een man afkomstig uit Mumbai, in India. Hij was al een aantal dagen in Rwanda geweest. Direct sloeg de paniek bij mensen toe. Want met wie zou hij allemaal in contact zijn geweest? Ik kreeg al snel een foto van een ID-kaart doorgestuurd via WhatsApp. En veel mensen plaatsten deze foto op hun status op WhatsApp, met opmerkingen als “deze man heeft het virus in Rwanda gedaan”. Alsof het om een misdadiger zou gaan. Al snel bleek dat de eigenaar van de ID-kaart wel een test had gedaan, maar negatief was getest. En er kwam een waarschuwing van de overheid om te stoppen met het verspreiden van fake nieuws.

Diezelfde avond nog, even voor achten, kregen we bericht dat de kerken en scholen per direct zijn gesloten voor de duur van 14 dagen. En mensen worden opgeroepen om thuis te werken indien mogelijk. Dat betekende dat we de kerkdienst van de volgende ochtend af moesten zeggen. Ook de Theologische School moest dicht. We zijn naar de studenten gegaan om hen de situatie uit te leggen. De volgende ochtend zijn ze naar huis vertrokken. Maandag en dinsdag zijn ook alle scholieren en studenten die op de kostschool zitten naar huis vervoerd. Hun vervoer werd betaald door de overheid.

We hebben voor de voedingsprogramma's overlegd met de lokale overheden om te kijken of het acceptabel is om door te gaan. Slechts op een locatie hebben we die toestemming. Alle andere locaties zijn gesloten. Maar we mogen wel huisbezoeken afleggen. En dat is minstens zo belangrijk. Uiteraard moeten we hiermee wel voorzichtig zijn, juist ook omdat onze mensen kwetsbaar zijn in hun gezondheid. Maar juist voor deze mensen is extra advies heel belangrijk, omdat we zien dat ze veelal niet op de hoogte zijn van de informatie of niet goed begrijpen waar het over gaat.

Ondertussen kregen we veel mailtjes over eventuele terugkeer naar Nederland. Tussen de regels door lazen we dezelfde twijfel die wij ook hadden. Wat is wijs in deze tijden? We weten niet wat de toekomst brengt, zowel voor Nederland als voor Rwanda. Is terugkeer naar Nederland beter? Of kunnen we beter in Rwanda blijven? Waar denken we dat we veiliger zijn? Immers, in Nederland is de situatie beduidend ernstiger dan in Rwanda en er worden minder (snel) voorzorgsmaatregelen

genomen. In de loop van de week werd ook duidelijk dat de luchthaven dicht zou gaan voor minimaal 30 dagen. Dat zet de boel onder druk. Want wat als er een noodsituatie is? Of er overlijdt iemand in de familie? Dan kun je niet zomaar weg.

Maar we moesten een beslissing nemen, die niet makkelijk is. Het werd duidelijk dat veel mensen wilden vertrekken. Vluchten zaten al overvol. Uiteindelijk hebben we de voor- en nadelen voor onszelf op een rij gezet en daarover ook met onze familie, collega's en vrienden gediscussieerd. Er waren een aantal punten die bleven steken:

- De overheid in Rwanda neemt snel harde maatregelen. Inmiddels zijn de genomen maatregelen al aangescherpt. Dit zou kunnen bijdragen aan een inperking van de verspreiding van het virus.
- We weten niet hoe lang deze situatie blijft aanhouden. En we hebben in Nederland geen huisvesting. Dus waar zouden we moeten verblijven? Natuurlijk is er altijd wel iets te regelen, maar dat is last-minute nog niet zo makkelijk. En we zijn nog steeds aan het werk, zij het in aangepaste vorm. Dat zou vanuit Nederland niet mogelijk zijn. En het is ook goed mogelijk dat we in Rwanda sneller weer volledig aan het werk kunnen dan dat we uit Nederland terug zouden kunnen komen.
- We hebben in Rwanda makkelijker toegang tot gezondheidszorg dan in Nederland. En dat klinkt heel raar, want we weten dat de gezondheidszorg in Rwanda kwalitatief slechter is dan in Nederland. Maar tegelijkertijd lezen we alarmerende berichten over de zorgcapaciteit in Nederland. En we hebben geen Nederlandse zorgverzekering, waardoor we gezien worden als privé patiënten. Dat betekent dat je alle zorgkosten eerst zelf moet betalen voor de verzekering bijspringt. En de vraag is of we de Nederlandse zorg zouden kunnen betalen in geval van nood. Zorg in Rwanda is beduidend goedkoper. En vanwege onze blanke huidskleur krijgen we altijd een VIP-behandeling in het ziekenhuis. Normaal gesproken hebben we daar wel wat moeite mee, maar nu zou het in ons voordeel werken.
- We zitten op een veilige plek in Rwanda. We wonen op een compound, omringd door andere mensen van de diocese. De bisschop is onze naaste buurman. Mocht er iets aan de hand zijn, dan weten we dat we erop kunnen vertrouwen dat we hulp en/of bescherming krijgen van deze mensen.
- Zending, in welke vorm dan ook, is meer dan alleen het werk wat je doet. We noemen dit ook wel de "ministry of being present". Je aanwezigheid alleen is al een getuigenis.

Uiteindelijk hebben we besloten om te blijven in Rwanda. We merken dat onze beslissing wordt gewaardeerd door de mensen om ons heen. Of het de juiste beslissing is, dat weet alleen God. Ons leven ligt te allen tijde in Zijn hand. En dat wordt in deze tijd maar eens des te duidelijker. Laten we vooral doorgaan met bidden voor elkaar.